

N:o 172.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 18 maj 1905.

— — — — Andra Kammaren den 18 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen med förordning angående försäljning af vin och öl.

(Särskilda utskottets (n:o 2) utlåtande n:o 6 och memorial n:o 11.)

Till Konungen.

I en till Riksdagen aflåten proposition, n:r 101, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga ett propositionen vidfogadt förslag till förordning angående försäljning af vin och maltdrycker.

Som nämnda författningsförslag synes innebära väsentligt ökade garantier för ett rationellt ordnande af handeln med däri afsedda drycker samt de föreslagna bestämmelserna äro ägnade att befrämja nykterhet, har Riksdagen funnit sig kunna i allt hufvudsakligt biträda hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, ehuru Riksdagen ansett förslaget böra undergå förändring beträffande vissa detaljer.

I sådant hänseende har Riksdagen först och främst beslutit förändrad benämning af förordningen. Den afser nämligen icke att reglera handeln med alla slag af maltdrycker, i det att svagdricka, som ju äfven är en maltdryck, på förslag af Eders Kungl. Maj:t gjorts till föremål för särskild, mindre restriktiv lagstiftning. Riksdagen har funnit den af

Bih. till Riksd. Prot. 1905. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 46 Häft. (N:o 172.) 1

Eders Kungl. Maj:t föreslagna benämningen innebära en oegentlighet, ägnad att i viss mån verka vilseledande. Det torde emellertid ur skilda synpunkter vara lämpligt, att förordningens rubrik tydligt angifver, hvilka drycker af dess bestämmelser beröras. I detta syfte har Riksdagen i rubriken utbytt ordet maltdrycker mot öl, under hvilken gemensamma benämning samtliga de starkare maltdrycker, som i förordningen afses, kunna inrymmas. I förordningens text har i anslutning härtill uttrycket maltdrycker å vederbörliga ställen blifvit utbytt mot ordet öl.

Bland öfriga af Riksdagen företagna ändringar må här endast nämnas, att rättigheten för skjutsstationsföreståndare att utan särskildt tillstånd utskänka maltdrycker till vägfarande icke ansetts böra bibehållas, liksom ej heller den järnvägsstyrelsen nu tillkommande befogenheten att meddela tillstånd till utskänkning vid statens järnvägsstationer och å statens järnvägståg. Den närmare utvecklingen af Riksdagens beslut i dessa hänseenden liksom äfven öfriga mer anmärkningsvärda ändringar återfinnas under vederbörande paragrafer i efterföljande redogörelse.

2 §.

I de af Eders Kungl. Maj:t i denna § föreslagna bestämmelser har annan ändring icke blifvit vidtagen, än att förbudet mot meddelande af tillstånd till försäljning af vin eller öl utsträckts att gälla jämväl beträffande ämbets- eller tjänsteman, som till följd af sin befattning kan komma att deltaga i beslut angående vin- eller maltdryckstillverkning eller utöfva tillsyn däröfver. Tillverkningen och försäljningen af åtminstone maltdrycker stå i det nära samband, att ett sådant förbud må anses befogadt.

Några häraf betingade redaktionella förändringar hafva äfven vidtagits.

6 §.

I de af Eders Kungl. Maj:t i 6 § 2 mom. föreslagna bestämmelser har Riksdagen funnit sig föranlåten att vidtaga vissa inskränkande förändringar. Den i förslaget gästgivare och skjutsstationsföreståndare tillerkända rätt att utan särskildt tillstånd utskänka maltdrycker till vägfarande är af enahanda omfattning som den dem enligt gällande skjutsstadga nu tillkommande rättighet i detta afseende.

Riksdagen har i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t innevarande år an-

hållit om utredning, bland annat, huruvida den gästgifvare och skjutsstationsföreståndare nu tillkommande särskilda rätt att utskänka malt-drycker måtte kunna helt och hållet upphävas eller, därest hinder därför mötte, på hvad sätt densamma lämpligen måtte kunna till förebyggande af missbruk inskränkas, samt om framläggande för Riksdagen af det förslag, hvartill utredningen kunde gifva anledning.

Då frågan om maldrycksförsäljningen i sin helhet nu föreligger till Riksdagens behandling, har Riksdagen emellertid, oafsedt nyssberörda uttalande, vidtagit de förändringar i förevarande fråga, som befunnits nödiga.

Hvad då först beträffar skjutsstationsföreståndares utskänkningsrätt utan särskildt tillstånd, finner Riksdagen denna böra helt och hållet bortfalla. Mellan gästgifverier och skjutsstationer förefinnes den grundväsentliga skillnad, att för de förra är stadgad skyldighet att lämna resande härbärke och förplägning, hvaremot sådan skyldighet icke åligger skjutsstationerna. Denna olikhet bör äfven vara normerande för rätten att utan särskildt tillstånd utskänka öl, så att skyldigheten att lämna resande härbärke och förplägning motsvaras af rätt men icke skyldighet att till dem servera öl. Öfriga i detta moment vidtagna förändringar, åsyftande att utskänkning endast skulle få äga rum till resande vid deras måltider, sammanhänga med den härofvän uttalade uppfattning angående grunden till ifrågavarande utskänkningsrätt.

7 §.

Någon förändring i sak af hvad Eders Kungl. Maj:t i denna paragraf föreslagit har Riksdagen icke ansett böra vidtagas. En omredigering af första momentet har däremot ägt rum, i ändamål att tydligt angifva att enligt den af Riksdagen beslutade författningen i ämnet Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande är den enda myndighet, som äger meddela tillstånd att utskänka vin eller öl.

8 §.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle sådana utskänkningsrättigheter, som kunde ifrågakomma å järnvägsstationer eller å järnvägs-tåg, utgöra undantag från den i förslaget eljest genomförda principen, att alla utskänkningsrättigheter, som vore afsedda att gälla för någon längre tid, blefve pröfvade i samma ordning och att sålunda de kommunala myndigheterna därvid erhöles medbeslutanderätt.

Riksdagen finner, att järnvägsstyrelsens befogenhet att meddela tillstånd till dylika rättigheter icke bör hädanefter kvarstå. Några vägande skäl för bibehållande af järnvägsstyrelsens undantagsställning i detta hänseende föreligga icke. Ändamålet med den nya lagstiftningen i förevarande ämne är, bland annat, att vinna största möjliga enhetlighet, under beaktande att berättigade intressen icke lida intrång. Det intresse, som härvidlag bör tillvaratagas, är de resandes anspråk att å lämpliga ställen utmed järnvägen kunna erhålla mat och dryck. Den af Riksdagen beslutade ordningen för beviljandet af ifrågavarande rättigheter möjliggör tillgodoseende af dessa anspråk, utan att därmed något i systemet för utskänkningens rationella ordnande behöfver eftergifvas.

9 §.

Riksdagens beslut rörande denna § innebär i sak endast den afvikelse från Eders Kungl. Maj:ts förslag, att däri införts bestämmelse att kommunalstyrelse skall lämnas tillfälle att yttra sig i fråga om medgifvande af rätt till utskänkning vid hälsobrunn, badort eller annan kurort samt att dylik utskänkning må äga rum endast till spisande gäster vid måltider. Dessa ändringar jämte paragrafens omredigering i öfrigt hafva vidtagits för att få öfverensstämmelse mellan denna paragraf och motsvarande föreskrifter i den af Riksdagen förut antagna förordning angående försäljning af brännvin.

10 §.

Riksdagen har ansett, att de i Eders Kungl. Maj:ts förslag till ifrågavarande § förekommande orden »auktion eller» böra utgå, en förändring, som visserligen icke innebär, att utskänkning icke skulle få äga rum vid auktioner, men hvarigenom dock undvikes, att dylika förrettningar särskildt påpekas såsom de tillfällen, vid hvilka utskänkning enligt denna § skulle ifrågakomma.

14 §.

Oaktadt de nu gällande bestämmelserna rörande försändning af vin och öl blifvit i det af Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget kompletterade i vissa hänseenden, synes dock ytterligare ett tillägg böra göras angående skyldighet för den, som forslar dryckerna, att på an-

fordran uppvisa förteckningen för krono- eller polisbetjänt, ledamot af kommunalnämnden eller för de personer, åt hvilka kommunalnämnd meddelat uppdrag att påfordra dylikt uppvisande.

Det har blifvit ifrågasatt, huruvida icke 14 och 15 §§ borde affattas så, att icke en bokstaflig tolkning af det i dessa §§ förekommande uttrycket »inomhus till därstädes boende» skulle kunna lägga hinder i vägen för aflämnande eller utbjudande af vin eller öl till person, som i ett hus innehade lokal för drifvande af verksamhet men icke där hade bostad. Då en dylik tolkning från de myndigheters sida, hvilka hafva att tillämpa författningen, icke lär vara att befara, har Riksdagen likväl icke funnit förändring af författningens text erforderlig, men velat i detta sammanhang omförmäla den gjorda erinringen.

15 §.

Förevarande § har blifvit omredigerad, i syfte att innebörden af däri meddelade bestämmelser må klarare framstå.

17 §.

I anledning af de utaf Riksdagen beslutade ändringar i 8 § har förevarande § undergått viss därmed sammanhängande förändring.

Uttrycket »tillståndsbrief» har blifvit ersatt med »tillståndsbevis», enär den i gällande förordning angående stämpelafgiften för tillståndsbrief stadgade stämpel ansetts för hög.

18 §.

Riksdagen har i denna paragraf endast vidtagit två genom upphörandet af järnvägsstyrelsens rätt att meddela tillstånd till utskänkning föranledda ändringar.

20 §.

I det af Eders Kungl. Maj:t framlagda förslaget saknas bestämmelse om sättet för bestridande af kostnaden för den i 20 § föreskrifna besiktning af utskänkingslokal. Dylik besiktning lär icke kunna äga rum, utan att ersättning för densammas förrättande lämnas. Det torde kunna förutsättas, att, därest kostnaden skulle drabba det allmänna, medel till utanordnande af sådan ersättning icke stå till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvandes förfogande. Rättvisligen synes emellertid besiktningkostnaden böra drabba innehafvaren af utskänkingsrättigheten, och har Riksdagen ansett det kunna öfverlämnas åt Eders Kungl.

Maj:ts befallningshafvande att bestämma det belopp, hvarmed ersättningen skall utgå.

24 §.

Riksdagen har vidtagit en skärpning af det af Eders Kungl. Maj:t i 1 mom. af ifrågavarande § föreslagna förbud mot utlämnande i vissa fall af här afsedda drycker.

Vidare har Riksdagen i denna § infört bestämmelse att friskt dricksvatten ständigt skall tillhandahållas å lokal, där vin eller öl utskänkes.

25 §.

Den förändrade lydelsen af andra momentet i 25 § innebär ingen saklig ändring af Eders Kungl. Maj:ts förslag, utan endast en omformulering i anslutning till motsvarande bestämmelse i den vid innevarande Riksdag antagna brännvinsförsäljningsförordningen.

26 §.

Enligt 26 § 1 mom. i Eders Kungl. Maj:ts förslag skall, där utskänkning af vin eller öl idkas, vara anbragt skylt, som utvisar rörelsen. Undantag från denna föreskrift har icke af Eders Kungl. Maj:t blifvit gjordt beträffande den enligt 6 § 3 mom. medgifna utskänkning af öl i hem, där gäster mottagas till bespisning vid slutet bord. Då det synes ligga i sakens natur, att ifrågavarande föreskrift icke är afsedd att tillämpas vid dylik utskänkning, har Riksdagen icke ansett sig behöfva vidtaga någon förändring i 26 § men likväl velat här erinra därom.

33 §.

I denna § har införts bestämmelse, att vid öfverträdelse af paragrafens föreskrifter det i försäljningslokal eller å det fordon, som för förslingen användts, befintliga förråd af vin och öl skall vara förbrutet.

37 §.

Med föranledande af den af Riksdagen i 14 § införda skyldigheten att på anfordran af någon af de i nämnda § angifna därtill behöriga

personer uppvisa den förteckning, som vid försändning af vin eller öl, försåldt till afhämtning, skall medföras, har i 37 § vägran att förete förteckningen upptagits såsom en lika med underlåtenhet att medföra förteckning straffbar förseelse.

Öfvergångsstadgandena.

I Eders Kungl. Maj:ts förslag till öfvergångsstadganden har Riksdagen ansett några ändringar böra ske. Hvad de i punkten 2 af dessa stadganden omförmälda utskänkingsrättigheter angår, bör deras fortbestånd, för så vidt de hafva i laga ordning tillkommit, icke göras beroende på fullgörandet af en anmälningsskyldighet, hvarom vederbörande rättighetsinnehafvare kanske i mångt fall erhöle kunskap, först sedan tiden för anmälningens behöriga verkställande vore utlupen. Riksdagen har därför beslutit, att bestämmelsen om denna anmälningsskyldighet skall bortfalla.

Syftet med de förändringar, som Riksdagen vidtagit i fjärde punkten af öfvergångsstadgandena, är att gifva där afsedda rättighetsinnehafvare en frist af ett år, utöfver hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit. Genom ett dylikt medgifvande vinnes den fördel, att den extra pröfning af ansökningar, som enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle komma att äga rum efter utgången af oktober månad år 1905, bortfaller. Pröfning af ansökningar från här ifrågavarande rättighetsinnehafvare kommer sålunda att försiggå först i sammanhang därmed, att de inom den enligt förordningen först infallande ordinarie ansökningstiden inkomna ansökningar i allmänhet blifva föremål för handläggning.

Med iakttagande af här ofvan omförmälda jämte vissa ytterligare mindre väsentliga ändringar har Riksdagen antagit en förordning angående försäljning af vin och öl af den lydelse bilagan A till denna skrifvelse utvisar, hvilket Riksdagen härmed får för Eders Kungl. Maj:t anmäla.

Stockholm den 18 maj 1905.

Med undersåtlig vördnad.

---

*Bilaga A.***Förordning angående försäljning af vin och öl.***I. Allmänna bestämmelser.*

1 §.

Försäljning af vin eller öl må ej bedrifvas af annan än den, som därtill erhållit tillstånd, eller enligt denna förordning utan särskildt tillstånd är därtill berättigad.

Med öl förstås i denna förordning alla slag af maltdrycker, med undantag af sådan, som enligt kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af maltdrycker är att hänföra till svagdricka.

2 §.

1. Tillstånd till försäljning af vin eller öl må ej meddelas den, som ej äger god frejd, ämbets- eller tjänsteman, som till följd af sin befattning kan komma att deltaga i beslut angående tillverkning eller försäljning af vin eller maltdrycker eller däröfver utöfva tillsyn, eller den, som utöfvar tillverkning i skattefritt bryggeri, dock att, där han tillika bedrifver tillverkning i skattepliktigt bryggeri, skall gälla hvad här nedan om sådan tillverkare stadgas.

2. Ej må tillstånd meddelas till försäljning af vin eller öl inom läger, kasernområde eller annat uteslutande för krigsmaktens behof upplåtet område.

3 §.

Vin eller öl, som är försatt med något för hälsan skadligt ämne eller med sackarin, får ej hållas till salu.

4 §.

Byteshandel med vin eller öl vare lika med försäljning af dylika drycker ansedd.

5 §.

Den, som annorlunda än vid måltid åt spisande gäster utborgar vin eller öl att å stället förtäras, vare ej berättigad att därför utlösa betalning.

II. Försäljningsrättigheter.

6 §.

1. Försäljning till förtäring på stället (utskänkning) af vin eller öl må utan särskildt tillstånd utöfvas af den, som äger rätt till brännvinsutskänkning, dock endast där sistnämnda utskänkning bedrifves.

2. Gästgifvare äge utan särskildt tillstånd rätt att till resande utskänka öl i samband med servering af mat.

I hvilka fall nämnda, gästgifvare tillkommande rätt öfvergår till skjutsentreprenör, därom skils i kungl. stadgan angående skjutsväsendet.

3. Mottager någon i sitt hem emot betalning gäster till bespisning vid slutet bord, må han, därest aftal om bespisning träffats för en tid af minst en vecka, utan särskildt tillstånd till gästerna vid deras måltider utskänka öl.

7 §.

1. Tillstånd att utskänka vin eller öl meddelas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande. Sådant tillstånd må, där ej nedan annorlunda stadgas, meddelas för ett eller flera, dock högst tre kalenderår.

2. Vill någon erhålla sådan utskänkingsrätt, som i 1 mom. sägs, göre därom före utgången af augusti månad näst före det år, hvarunder utskänkningen skall börja, hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande skriftligen ansökan med uppgift å det ställe, där utskänkningen skall äga rum, samt med bifogande af betyg om god frejd.

Ansökning, som sker utan att här meddelade föreskrifter fullgöras, varde lämnad utan afseende.

3. Öfver ansökning, som rätteligen skett, inhämtade Kungl. Maj:ts befallningshafvande, sedan tiden för ansökningars ingifvande utgått, utlåtanden, i stad af magistrat och stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, allmän rådstuga samt å landet af kommunalnämnd och kommunalstämma. Dessa utlåtanden böra innehålla bestämdt till- eller afstyrkande med angifvande af skälen därför; och skall, därest ansökningen tillstyrkts af någondera utaf de kommunala myndigheter, som i ärendet hörts, magistrat eller kommunalnämnd tillika lämna uppgift å de personer, hvilka redan innehafva rättighet till rörelse af ifrågavarande slag, gällande för nästföljande år, och å de ställen, där dessa personer bedrifva sin rörelse, samt afgifva yttrande, huruvida särskilda föreskrifter för utskänkningens bedrivande anses nödiga.

I Stockholm äge hvad i detta mom. är sagdt om inhämtande af magistratens utlåtande ej tillämpning.

4. Har ansökning blifvit afstyrkt, i Stockholm af stadsfullmäktige och å annan ort af båda de kommunala myndigheter, som i ärendet hörts, må densamma ej bifallas.

8 §.

Tillstånd att inom område för station vid statens järnvägar äfvensom vid enskild, till persontrafik upplåten järnväg utskänka vin eller öl må lämnas endast där utskänkingen för trafikens behof finnes erforderlig och till person, som pröfvas lämplig att förestå rörelsen. Sådant tillstånd meddelas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande på framställning af järnvägens styrelse och efter det i annan stad än Stockholm magistrat samt å landet kommunalnämnd och kommunalstämma blifvit hörda.

Äfvenledes må på styrelsens framställning tillstånd till utskänking af vin eller öl å sådan järnvägs tåg meddelas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i det län, hvarest styrelsen har sitt säte.

9 §.

1. Vid hälsobrunn, badort eller annan kurort, må på därom gjord ansökning Kungl. Maj:ts befallningshafvande, sedan vederbörande kommunalstyrelse lämnats tillfälle att yttra sig, meddela rättighet för kortare tid än år att till spisande gäster vid måltider utskänka vin eller öl.

2. Rättighet till utskänking å passagerarefartyg må på ansökning kunna medgifvas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande i det län,

där fartygets rederi har sitt säte. Sådan utskänkning må endast äga rum till förtäring ombord å fartyget och må, under det fartyget ligger i hamn eller vid land, allenast ske till besättningen och till dem, som i fartygets restaurationslokal intaga måltid.

3. Där i annat fall än förut i denna § är sagdt utskänkingsrörelse kan komma i fråga att under endast någon del af året utöfvas, må för kortare tid än år rättighet till utskänkning af vin eller öl på därom af vederbörande gjord ansökning meddelas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

10 §.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande äge jämväl att, därest sådant finnes vara nödigt, på gjord ansökning lämna tillstånd att vid bestämdt tillfälle utskänka vin eller öl.

11 §.

Tillstånd till utskänkning af vin eller öl må icke meddelas åt den, som inom den kommun, där utskänkingsrättigheten skall utöfvas, i öppen bod idkar handel med annat än matvaror.

Om någon, som redan erhållit tillstånd till utskänkning, inom den kommun, där utskänkingsrättigheten får utöfvas, öppnar handel i öppen bod, anses det sålunda meddelade tillståndet till utskänkning hafva förfallit.

12 §.

Försäljning till afhämtning af vin eller öl må utan särskildt tillstånd utöfvas

a) af den, som i föreskrifven ordning förvärfvat behörighet att till afsalu tillverka vin eller öl, å tillverkningsstället i fråga om därstädes tillverkade drycker;

b) af den, som äger rätt till utminuterung af brännvin, å försäljningsstället, beträffande såväl vin som öl; och

c) af den, som enligt 7 § är berättigad att utöfva utskänkning af vin eller öl, å utskänkingsstället i fråga om de drycker, meddeladt tillstånd afser.

13 §.

1. Tillstånd att till afhämtning försälja vin eller öl meddelas af Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

2. Ansökan om sådan försäljningsrätt i stad göres skriftligen hos Kungl. Maj:ts befallningshafvande, samt skall innehålla uppgift å det ställe, där försäljningen skall äga rum, och åtföljas af betyg om god frejd. Öfver gjord ansökan inhämta Kungl. Maj:ts befallningshafvande, där fråga är om annan stad än Stockholm, magistratens yttrande.

3. Vill någon på landet erhålla tillstånd, som i 1 mom. sägs, göra ansökan på sätt i 7 § 2 mom. om utskänkningsrätt är föreskrifvet, dock att ansökan må kunna göras när som helst under året. I fråga om handläggning af gjord ansökan gälle i tillämpliga delar hvad i nämnda mom. samt i 3 och 4 mom. af samma § är stadgadt.

14 §.

Den, som äger att till afhämtning försälja vin eller öl, vare jämväl berättigad att från försäljningsstället på rekvisition försända dem till köpare; dock må vid sådan försändning dryckerna ej aflämnas annat än inomhus till därstädes boende, vid järnvägsstation eller å fartyg, och skall den, som forslar dem, vara försedd med en af säljaren eller hans befullmäktigade ombud utfärdad och underskrifven förteckning, upptagande, särskildt för hvarje köpare, dennes namn, det ställe där och dagen när dryckerna skola aflämnas, samt den försända myckenheten. Såsom ombud, hvarom nyss är sagdt, må ej den, som forslar dryckerna, användas. Nämnda förteckning skall på anfordran af krono- eller polisbetjänt, ledamot af kommunalnämnden eller af kommunalnämnden utsedd person uppvisas.

15 §.

1. Försäljning genom kringföring af vin eller öl må af den, som dryckerna tillverkat, bedrifvas i stad, dock endast inomhus och till därstädes boende. Sådan försäljning må äga rum inom stadens planlagda område utan särskildt tillstånd och utom samma område, därest Kungl. Maj:ts befallningshafvande på gjord ansökning och, där fråga är om annan stad än Stockholm, efter magistratens hörande, därtill meddelar tillstånd.

2. Ej må någon på landet kringföra vin eller öl till försäljning.

16 §.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande må på ansökning lämna den, som i stadgad ordning förvärfvat behörighet att till afsalu tillverka öl, tillstånd att till afhämtning eller genom kringföring försälja af annan tillverkad öl, dock endast i den omfattning och under de villkor, som, enligt hvad ofvan är stadgadt, gälla för dylik försäljning af öl af egen tillverkning.

17 §.

1. Kungl. Maj:ts befallningshafvande äger att vid meddelande af tillstånd till försäljning af vin och öl eller sedermera under rörelsens utöfvande stadga de inskränkningar därvid, som kunna anses erforderliga.

Tillstånd till annan försäljningsrättighet än sådan, som afses i 7 eller 10 §, skall meddelas att gälla tills vidare och så länge Kungl. Maj:ts befallningshafvande ej finner skäl återkalla detsamma.

Öfver beslut, hvarigenom tillsvidare meddeladt tillstånd återkallas, må klagan ej föras.

2. Då försäljningsrättighet beviljas, skall tillståndsbevis utfärdas med angifvande däri af det lagrum, hvarå tillståndet sig grundar, samt hvarest och för hvilken tid rättigheten må begagnas; skolande däri jämväl utsättas de inskränkningar i rörelsens utöfvande, som vid tillståndets meddelande föreskrifvits.

3. Om meddeladt tillstånd skall Kungl. Maj:ts befallningshafvande lämna underrättelse till magistraten eller kommunalnämnden och länsmanen i orten.

Hvad i detta mom. är stadgadt afser icke utskänkning å järnvägståg eller passagerarefartyg.

Ej heller äge hvad i detta mom. är sagdt om magistratens under rättande tillämpning i Stockholm.

18 §.

Afider den, som efter meddeladt tillstånd utöfvar utskänkning eller annan försäljning af vin eller öl, må rörelsen för stärbhusdelägarnes räkning fortsättas, därest tillståndet afser bestämd tid, intill utgången af samma tid och, därest tillståndet gäller tillsvidare, till dess tre månader förflutit efter dödsfallet.

Dock åligger det stärbhusdelägarne, om de vilja fortsätta rörelsen, att inom en månad efter dödsfallet därom göra anmälan hos Kungl.

Maj:ts befallningshafvande med uppgift därvid tillika å den person, som antagits till föreståndare för försäljningen. Göres ej anmälan inom föreskrifven tid eller pröfvas den till föreståndare antagne icke vara därtill lämplig, anses försäljningsrätten hafva upphört den dag, tiden för anmälningsskyldigheten gick till ända eller beslut i frågan meddelades.

Om beslut enligt denna § meddele Kungl. Maj:ts befallningshafvande underrättelse i enlighet med hvad i 17 § 3 mom. är sagdt.

III. Ordningsföreskrifter.

19 §.

1. Försäljningsställe skall vara beläget vid öppen gata, väg eller torg.

2. De rum, som nyttjas för utskänkingsrörelse, skola vara ljusa och luftiga, hafva en i förhållande till rörelsens omfattning tillräcklig storlek samt hållas i ordentligt skick.

20 §.

Utskänkingsrörelse, hvartill tillstånd erhållits enligt 7 §, må ej börjas, förr än besiktning å den lägenhet, där rörelsen skall drivas, hållits, i stad af stadsfiskal och på landet af kronobetjänt jämte två personer, utsedda, i Stockholm af öfverståthållarämbetet, i annan stad af magistraten och på landet af kommunalnämnden, samt besiktningsmännen utfärdat bevis därom, att föreskrifterna i 19 § blifvit uppfyllda. Hvad här är sagdt gälle ock, då försäljningsställe ombytes.

Kostnad för besiktningen gäldas af tillståndshafvaren med belopp, som bestämmes af Kungl. Maj:ts befallningshafvande.

21 §.

Ombyte af försäljningsställe må ej ske, med mindre den myndighet, som meddelat tillstånd till försäljningen, därtill gifver sitt bifall; skolande dessförinnan tillfälle att sig i ärendet yttra lämnas samma myndigheter, som blifvit hörda öfver ansökningen till ifrågavarande försäljningsrättighet.

Om beslut enligt denna § meddele Kungl. Maj:ts befallningshafvande underrättelse i enlighet med hvad i 17 § 3 mom. är stadgadt.

22 §.

1. Vin eller öl må icke å utskänkings- eller annat försäljningsställe försäljas senare å dag än klockan tio på aftonen i stad och klockan åtta på aftonen å landet; ägande Kungl. Maj:ts befallningshafvande att, där särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, därom förordna.

2. Utskänkning af vin eller öl vare icke tillåten å sön- eller helgdag, under det allmän gudstjänst hålles i församlingens kyrka; och må å sådana dagar annan försäljning eller försändning af nämnda drycker, med undantag af försändning till restauratör å passagerarefartyg, å landet icke äga rum samt i stad bedrifvas allenast till klockan tio på förmiddagen.

3. Hvad i denna § är stadgadt afser icke utskänkning, hvarom förmäles i 6 § 2 eller 3 mom., ej heller utskänkingsrörelse, som idkas enligt 8 § eller å passagerarefartyg.

23 §.

1. Vid tider, då försäljning af vin eller öl enligt 22 § ej är tillåten, vare allt utlämnande af nämnda drycker från försäljningsstället förbjudet.

2. Det vare ock förbjudet att, då utskänkning ej är medgifven, låta vin eller öl å utskänkingsstället förtäras.

24 §.

1. Vin eller öl må icke å försäljningsställe utlämnas till den, som är rusig, ej heller till minderårig, som ej fyllt femton år.

2. Öfverlastad person får ej utdrifvas från utskänkingsställe, där han förtärt vin eller öl, eller lämnas utan vård.

3. I utskänkingslokal skall friskt dricksvatten ständigt tillhandahållas.

25 §.

1. Då utskänkning af vin eller öl sker, får dörren till utskänkingsrummet icke vara läst.

2. Under gudstjänst skall utskänkingsställe alltid vara tillstängdt, dock att hvad sålunda stadgats icke afser utskänkingsställe, hvarom förmäles i 6 § 2 och 3 mom. samt 8 §, eller passagerarefartyg.

26 §.

1. Där utskänkning af vin eller öl idkas, skall vara anbragt skylt som utvisar rörelsen.

2. I utskänkingsrummet skola ett exemplar af denna förordning och bestyrkt afskrift af det tillståndsbevis, som enligt 17 § 2 mom. för rörelsens innehafvare utfärdats, vara anslagna.

27 §.

I öppen salubod för handel med andra varor än vin eller öl äfvensom i de för rörelsen använda lägenheter samt vid torghandel vare utdelning af vin eller öl äfven utan betalning förbjuden.

28 §.

Därest å ställe, där idkande af utskänkning af vin eller öl medgifvits enligt 7 §, oordningar visa sig eller osedlighet bedrifves och till följd däraf rörelsens innehafvare icke anses vara lämplig att vidare förestå densamma, äge Kungl. Maj:ts befallningshafvande att återkalla utskänkingsrätten.

29 §.

1. Förekomma oordningar i anledning af utskänkning, som enligt 6 § 2 mom. idkas af gästgifvare eller skjutsentreprenör, eller varder rättigheten till sådan utskänkning missbrukad, äge Kungl. Maj:ts befallningshafvande förbjuda rättighetens innehafvare att med utskänkingsrörelsen fortsätta eller ock stadga de inskränkingar vid rörelsens utöfvande, som kunna finnas erforderliga.

2. Förbud må jämväl af Kungl. Maj:t befallningshafvande meddelas mot fortsättande af utskänkingsrörelse, som bedrifves på grund af 6 § 3 mom., då utskänkningen befinnes ske i större omfattning eller på annat sätt än i nämnda lagrum afses.

30 §.

1. Förekomma å utskänkingsställe, som afses i 7 eller 9 §, oordningar eller bedrifves därstädes osedlighet, och fortfar sådant, oakadt skedd erinran från magistraten, kommunalnämnden, kronofogden

eller länsmannen, äge magistraten eller kommunalnämnden förbjuda rörelsens fortsatta bedrifvande. Beslutet därom gånge genast i verkställighet men skall, vid äfventyr att förbudet eljest går åter, senast inom åtta dagar underställas Kungl. Maj:ts befallningshafvande, som, därest tillståndet ej finnes böra återkallas, har att för viss tid fastställa förbudet eller ock upphäfva detsamma.

2. Hvad i 1 mom. sägs skall äfven tillämpas å annan försäljning af vin eller öl, som bedrifves efter särskildt tillstånd, därest af försäljningen olofig utskänkning främjas eller eljest oordningar föränledas och sådant, oaktadt skedd erinran från magistraten, kommunalnämnden, kronofogden eller länsmannen, fortfar.

3. I Stockholm tillkommer det i fall, som i 1 och 2 mom. afses, öfverståthållarämbetet att meddela förbud, hvarom där förmäles.

31 §.

1. Kungl. Maj:ts befallningshafvande äger att för bestämdt tillfälle, då oordningar skäligen kunna vara att befara, såsom vid marknad, allmän torgdag, vapenöfningsmöte, inskrifningsförrättning eller mönstring med värnpliktige, ting, auktion eller annan till folksamling föränledande förrättning eller då eljest större folksamling väntas äga rum, förbjuda bedrifvandet af eljest tillåten utskänkning eller annan försäljning af vin eller öl eller att för sådant tillfälle föreskrifva de inskränkningar i försäljningsrätten, som till ordningens upprätthållande kunna finnas nödiga.

2. Därest vid marknad, allmän torgdag, vapenöfningsmöte, inskrifningsförrättning eller mönstring med värnpliktige, ting, auktion eller annan till folksamling föränledande förrättning eller då eljest större folksamling äger rum, utskänkning eller annan försäljning af vin eller öl visar sig föränleda oordningar, må polismyndighet i stad och kronobetjänt å landet omedelbarligen förbjuda och, om förhållandet sådant påkallar, förhindra försäljningens fortsättande vid tillfället.

32 §.

Återkallelse af meddeladt tillstånd samt förbud mot utskänkning eller annan försäljning, hvarom ofvan sägs, skola delgifvas rörelsens innehafvare eller, i hans frånvaro, den, som försäljningen besörjer; hvarjämte underrättelse om återkallelse och förbud skall lämnas såsom i fråga om tillstånds meddelande är stadgadt.

IV. Ansvarsbestämmelser.

33 §.

1. Den, som utan att vare sig därtill hafva erhållit tillstånd eller eljest vara därtill berättigad utskänker vin eller öl, eller till afhämtning eller försändning försäljer sådana drycker, böte första gången från och med tio till och med femtio kronor, andra gången från femtio till och med etthundra kronor och tredje gången från ett-hundra till och med trehundra kronor.

Sker förbrytelsen fjärde gången eller oftare, dömes till böter från trehundra till och med femhundra kronor eller fängelse från och med en till och med sex månader.

2. Hvad i 1 mom. är stadgadt gälle ock om den, som på landet eller, utan att därtill vara berättigad, i stad till försäljning kringför vin eller öl.

3. Sker förbrytelse, hvarom sägs i denna §, å sön- eller helgdag, vare det såsom försvårande omständighet ansedt.

4. Sker förbrytelse, hvarom sägs i denna §, vare tillika det i försäljningslokalen eller å det fordon, som för forslingen användes, befintliga förråd af vin och öl förbrutet.

34 §.

Öfverskrider någon honom tillkommande inskränkt rätt till utskänkning af vin eller öl,

eller utöfvar någon honom tillkommande rätt till försäljning af vin eller öl å annat ställe än medgifvet är,

eller utöfvar den, som är berättigad till försäljning af sådana drycker genom kringföring, försäljningen på annat sätt än i 15 § är sagdt,

eller fortsätter någon, oaktadt återkallelse af meddeladt tillstånd till försäljning af vin eller öl eller förbud däremot honom delgifvits, med försäljningen,

straffes efter ty i nästföregående § är sagdt.

35 §.

1. Därest vin eller öl, köpta hos den, som idkar handel med dylika drycker utan att vara berättigad att afyttra desamma till förtäring på stället, varda förtärda i närheten af försäljningsstället å område, däröfver säljaren äger förfoga, skall han, om det sker med hans vetskap, anses och straffas såsom för olofflig utskänkning af sådana drycker efter ty i 33 § är sagdt.

Lag samma vare, om sådana drycker, utan betalning, i boden utlämnas till förtäring på stället.

2. Förbryter sig någon emot 27 §, straffes såsom för olofflig utskänkning i 33 § är stadgadt.

36 §.

Försäljer den, som till afsalu bedrifver tillverkning af vin eller öl, utan erhållet tillstånd sådana drycker af annans tillverkning, eller aflämnar någon, i strid mot bestämmelsen i 14 §, till försändning försåldt öl annorledes än inomhus till därstädes boende, vid järnvägsstation eller å fartyg, böte från och med fem till och med femtio kronor.

37 §.

Finnes någon, som äger att till afhämtning försälja vin eller öl å landet eller i stad utom det planlagda området, där han icke är berättigad att försälja vin eller öl genom kringföring, forsla och utlämna sådana drycker utan att medföra förteckning, som i 14 § omförmäles, skall han anses och straffas såsom för olofflig försäljning af nämnda drycker efter 33 §, därest han ej gitter styrka, att han allenast till köpare forslat förut beställda drycker. Förmår han visa, att så varit fallet, böte för uraktlåtenheten att medföra förteckning såsom i 36 § sägs.

Vägrar den, som är skyldig medföra dylik förteckning, att på anfordran af krono- eller polisbetjänt, ledamot af kommunalnämnden eller af kommunalnämnden utsedd person uppvisa förteckningen, straffes såsom i 33 § sägs.

38 §.

Har den, som gjort sig förfallen till ansvar efter 33, 34 eller 35 § eller 37 § första punkten, förut undergått bestraffning för förbrytelse,

hvarom sägs i någon af dessa §§, varde den sist begångna förbrytelsen såsom upprepad förbrytelse ansedd, ändå att densamma icke är af samma art som den eller de förut begångna.

39 §.

Varder någon, hvilken idkar sådan utskänkning eller annan försäljning, som afses i denna förordning, beträdd med oloflig försäljning af brännvin, dömes, utom till ansvar därför enligt lag, förlustig den försäljningsrätt, till hvars utöfvande han efter denna förordning erhållit tillstånd.

40 §.

Utöfvar någon, som är berättigad till utskänkning eller annan försäljning af vin eller öl, sin rörelse å otillåten tid, böte från och med fem till och med femtio kronor.

Om förbrytelse mot 23 § vare lag samma.

41 §.

Förbrytelse mot 3, 20, 24, 25 eller 26 § straffes med böter från och med fem till och med femtio kronor.

Då förbrytelse skett mot 3 §, vare tillika de till salu hållna dryckerna underkastade beslag och förbrutna.

42 §.

Den, som under tid, då han är ställd under tilltal för förbrytelse mot denna förordning, fortsätter samma förbrytelse, skall, när han därtill varder lagligen förvunnen, för hvarje gång stämning därför utfärdats och delgifvits, dömas till de böter eller det fängelsestraff, som äro stadgade för sådan förbrytelse; dock må fängelsestraffet icke öfverstiga sex månader.

43 §.

För förbrytelse, som mot denna förordning med husbondes vetskap begås af hans hustru, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvare husbonden liksom vore förbrytelsen begången af honom själf.

44 §.

Om böters förvandling och fördelning, om rätt att anställa åtal för öfverträdelse af denna förordning, om verkställande af beslag så ock om öfvervakande i öfrigt af förordningens efterlefnad samt om domstol, där öfverträdelser af densamma skola åtalas, lände till efterrättelse hvad i gällande förordning angående försäljning af brännvin är eller varder stadgadt.

45 §.

Hvad enligt denna förordning tillhör magistrats handläggning tillkommer poliskammare i stad, där sådan finnes, och i stad, som ej har magistrat, därstädes tillsatt särskild styrelse.

Öfvergångsstadganden.

1. Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1906, då de i kungl. förordningen angående försäljning af vin, maldrycker m. m. den 24 oktober 1885 meddelade bestämmelser rörande försäljning af vin och andra maldrycker än svagdricka äfvensom däri sedermera gjorda ändringar så ock af öfverståhållarämbetet i ämnet meddelade stadganden upphöra att gälla.

2. Rättighet till utskänkning af vin eller maldrycker, som i laga ordning förvärfvats före utgången af år 1874 och fortfarande utöfvas, må, så länge densamma ej förverkas, fortfarande åtnjutas.

3. Är någon i utöfning af utskänkingsrättighet, som på grund af 3 § i förordningen af den 24 oktober 1885 eller på grund af bestämmelser, utfärdade jämlikt 22 § 2 mom. i samma förordning, honom meddelats för bestämd tid, hvilken ej går till ända före 1905 års utgång, må han, så länge rättigheten ej förverkas, därmed fortfara intill utgången af det kalenderår, under hvilket rättigheten eljest skulle hafva upphört; skolande de i denna förordning meddelade bestämmelser om återkallelse af för bestämd tid meddeladt tillstånd till utskänkning eller förbud emot sådan rörelses utöfning lända till efterrättelse såväl med afseende å sist omnämnda som ock beträffande förstberörda, före 1874 års utgång meddelade rättigheter.

4. Har någon i andra fall än ofvan är sagdt erhållit vederbörligt tillstånd till utskänkning eller annan försäljning af vin eller öl, och är tillståndet ej meddeladt endast för tid, som går till ända före 1906 års slut, då skall han, därest han vill jämväl därefter fortsätta med försäljningen, före utgången af augusti månad år 1906 därom göra ansökan i enlighet med denna förordning; och skall ärendet därefter handläggas i den ordning, samma förordning bestämmer. Sker ansökan ej inom sålunda föreskrifven tid, anses rättigheten hafva upphört med 1906 års utgång.

5. Vill någon, innan denna förordning träder i kraft, förvärfva rättighet att annorledes än i 3 § af förordningen den 24 oktober 1885 åsyftas efter 1906 års ingång bedriva försäljning af vin eller malt-drycker, därtill enligt bestämmelserna i denna förordning särskildt tillstånd erfordras, gälla ock om ansökan och handläggning däraf hvad i denna förordning är stadgadt.